

Prawo konkurencji w czasach COVID-19 | cz. 3

Ceny maksymalne – nowe narzędzie w ramach przeciwdziałania COVID-19

30 marca 2020

W ramach naszych ostatnich alertów przedstawiamy główne ryzyka i wyzwania, z jakimi w świetle przepisów prawa ochrony konkurencji będą musieli zmierzyć się przedsiębiorcy w sytuacji rynkowej, związanej z ogólnościową pandemią COVID-19. W tym materiale omawiamy kwestie związane z planowanym dla Ministra Zdrowia uprawnieniem do ustalania cen maksymalnych na wybrane towary i usługi.

Sankcje w wysokości do **5.000.000 złotych** lub do **10% obrotu** za naruszenie określonych przez Ministra Zdrowia cen maksymalnych na wybrane towary lub usługi – to elementy tzw. „tarczy antykryzysowej”, której projekt znajduje się obecnie w Senacie (stan na 30.03.2020 r.).

Określanie tego rodzaju cen przez Państwo to istotna ingerencja w podstawowe swobody wolnego rynku, w związku z czym musi być uzasadniona bardzo istotnymi powodami. Po analizie proponowanych rozwiązań okazuje się jednak, że **obostrzenia mogą dotknąć nie tylko towarów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19**, ale także usług czy np. produktów spożywczych i rynku FMCG. Poniżej odpowiadamy na najistotniejsze pytania związane z planowanym uprawnieniem Ministra Zdrowia do ustalania maksymalnych cen towarów i usług.

Kto wprowadzi ceny maksymalne?

Zgodnie z obecną treścią planowanych przepisów ceny maksymalne dla towarów lub usług mają być wprowadzane przez Ministra Zdrowia (w zakresie objętym nowelizacją - w porozumieniu z Ministrem Gospodarki oraz Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

W jakiej formie zostanie ogłoszony „cennik” cen maksymalnych?

Planuje się, że wprowadzenie cen maksymalnych będzie odbywało się w formie rozporządzenia, którego treści (choćby projektu lub założeń) w dalszym ciągu oczekujemy.

Co tak naprawdę oznaczają ceny maksymalne?

Planowane przepisy przyznają Ministrowi Zdrowia prawo ogólnego ustalania nie tylko maksymalnych cen dla towarów i usług, ale także maksymalnych marż hurtowych i detalicznych stosowanych w sprzedaży. Ceny będą zatem mogły zostać ustalone dla różnych poziomów obrotu towarowego.

**Zapraszam
do kontaktu**

dr Dariusz Aziewicz
Radca prawny, specjalista
prawa konkurencji
T: +48 22 50 50 738
dariusz.aziewicz
@eversheds-sutherland.pl

eversheds-sutherland.pl

W ramach rozporządzenia dotyczącego określenia cen maksymalnych Minister Zdrowia:

- określi podstawę obliczania maksymalnych marż;
- będzie mógł ustalić maksymalne marże dla poszczególnych rodzajów towarów lub marże naliczane od ceny hurtowej.

Na jakie produkty będą mogły zostać wprowadzone ceny maksymalne?

Od wejścia w życie pierwszej tzw. „ustawy antykryzysowej” z dnia 2 marca 2020 roku Minister Zdrowia może wprowadzać ceny maksymalne na produkty niezbędne do walki z COVID-19, tj. niektóre produkty lecznicze, wyroby medyczne, czy środki spożywcze specjalnego przeznaczenia. Po wejściu w życie nowych przepisów ceny maksymalne będą mogły zostać ustalone dla towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych.

Nowe przepisy nie przewidują przesłanki jakiegokolwiek związku tych towarów lub usług z przeciwdziałaniem COVID-19, pomimo że sama „tarcza antykryzysowa” stosuje i doprecyzowuje definicję „przeciwdziałania COVID-19”.

Ustawodawca określił zatem znacznie szerszy zbiór towarów, co do których powstanie uprawnienie określenia maksymalnych cen, niż chociażby ten, co do którego jeszcze kilka dni temu wypowiadał się Prezes UOKiK (zawierający produkty żywnościowe i artykuły higieniczne). Jednocześnie trudno jest jednoznacznie przesądzić, jakie dokładnie produkty rzeczywiście znajdą się w zbiorze towarów „mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych”. Ustawa przyznaje zatem bardzo szerokie uprawnienia do typowej regulacji rynku przez Ministra Zdrowia – co ważne, także do towarów i usług pozostających w normalnych okolicznościach zupełnie poza zakresem jego kompetencji.

Mimo wszystko powinno się przyjąć, że ustalanie cen jako działanie zupełnie wyjątkowe będzie uprawnione wyłącznie w ramach działań zgodnych z celem tzw. „tarczy antykryzysowej”, tzn. w ramach przeciwdziałania skutkom COVID-19 i wyłącznie w okresie pandemii.

Jak będzie obliczana wysokość cen maksymalnych?

Ustawodawca nie określił dokładnego mechanizmu ustalania wysokości cen maksymalnych. W ramach ich ustalania Minister Zdrowia będzie mógł jednak wziąć pod uwagę:

- wysokość cen w okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego,
- uzasadnione zmiany kosztów produkcji i zaopatrzenia.

Fakultatywność wzięcia pod uwagę cen w okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego może wzbudzać kontrowersje. U podstaw wprowadzenia cen maksymalnych leży bowiem zahamowanie wzrostu cen niektórych produktów w stosunku do ceny sprzed pandemii, a nie sztuczne obniżanie cen na rynku w ogóle – do czego nie jest uprawniony żaden inny organ administracji. Również ta część nowelizacji bardzo szeroko określiła zatem uprawnienia Ministra Zdrowia do regulacji rynku.

Podkreślić jednak należy, że stosowanie cen maksymalnych – jako wyjątku w ramach zasad społecznej gospodarki wolnorynkowej – powinno być oparte na kryterium proporcjonalności. W jego świetle wątpliwe będzie uprawnienie do ustalenia jako maksymalnych cen niższych niż sprzed ich wzrostu w ramach pandemii COVID-19.

Jakie będą sankcje za brak stosowania cen maksymalnych?

Za brak stosowania ustalonych cen maksymalnych wojewódzki inspektor farmaceutyczny, wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-

spożywczych, państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej będą nakładać (obligatoryjnie) karę w wysokości od 5 000 do **5 000 000 złotych**. Decyzji nakładającej taką karę będzie mógł zostać nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Dodatkowo **Prezes UOKiK** będzie mógł nałożyć karę w wysokości nie większej niż **10% obrotu** osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, za choćby nieumyślne, wielokrotne dopuszczenie się naruszenia zakazu stosowania cen maksymalnych w przypadku wielu towarów lub usług, lub na dużą skalę. Ustawodawca niestety pominął w treści ustawy dookreślenie takich terminów jak „wiele towarów” czy „duża skala”. W tym przypadku duże pole do interpretacji prawa oraz szczegółowych przesłanek interwencji zostało zatem pozostawione Prezesowi UOKiK.

Prezes UOKiK będzie mógł dodatkowo nałożyć na przedsiębiorcę za uchybienia proceduralne karę pieniężną w wysokości do 5% obrotu w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, ale nie więcej niż 50 000 000 zł.

W przypadku jakichkolwiek pytań pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Wspieramy w czasie kryzysu

Jeśli potrzebują Państwo porady prawnej w zakresie wpływu zagrożenia koronawirusem na Państwa biznes, nasz multidyscyplinarny zespół jest w pełnej gotowości do współpracy. Prosimy o kontakt na poniższy adres:

coronavirus@eversheds-sutherland.pl

Jeżeli Państwa firma działa za granicą i będą Państwo potrzebować wsparcia prawnego w konkretnym kraju, międzynarodowy zespół Eversheds Sutherland pozostaje do dyspozycji.

Webinaria i publikacje

Informacje o najbliższych webinarach oraz artykuły dotyczące wpływu epidemii na działalność biznesową znaleźć można na *naszej stronie* > >

Wiele istotnych informacji prawnych dotyczących innych państw znajduje się na uruchomionej przez Eversheds Sutherland stronie *Coronavirus Legal Hub* >>